

12ο τεύχος ΔΡΑΣΗΣ και συνεχίζουμε...

Το φύλλο που κρατάτε στα χέρια σας είναι το τελευταίο της σειράς στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Ετους για την Υγιεινή & Ασφάλεια της Εργασίας.

Από το πρώτο τεύχος η "ΔΡΑΣΗ" έγινε δεκτή με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όχι μόνο λόγω του κενού πληροφόρησης που υπάρχει στους τομείς που αναφέρεται, αλλά και λόγω της επίκαιρης

και ποικιλόμορφης ύλης της.

Με περισσότερους από 2.000 αποδέκτες και πάνω από 150 τίτλους παρουσιάσθηκαν διάφορα θέματα Υ&ΑΕ και προστασίας του περιβάλλοντος, επιδιώκοντας την σύνδεση των δύο θεματολογιών.

Εκτός από την επίκαιρη και υπεύθυνη πληροφόρηση, επιδιώξαμε σταθερά την προβολή της ΔΡΑΣΗΣ

κυρίως των εργαζομένων αλλά και όσων άλλων φορέων πήραν

σχετικές πρωτοβουλίες.

Η επανειλημμένη αναδημοσίευση θεμάτων της ΔΡΑΣΗΣ από τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, καθώς και τα θερμά σχόλια των αποδεκτών της, οδήγησε την Διοίκηση του ΕΚΑ στην απόφαση να συνεχισθεί η έκδοσή της και μετά την λήξη του Ευρωπαϊκού Ετους για την Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας.

1992

Ευρωπαϊκό έτος
για την ασφάλεια,
την υγιεινή
και την υγεία
στο χώρο εργασίας

1η ΜΑΗ 1993 και τα προβλήματα Υ&ΑΕ

Εργατική Πρωτομαγιά 1993. Τα προβλήματα που συσσωρεύει και επικίνδυνα οξύνει η πολιτική της Κυβέρνησης, απαιτούν την ανάπτυξη της αποφασιστικής πάλης των εργαζομένων για την αντιμετώπισή τους.

Και βέβαια τα προβλήματα Υ&ΑΕ στους τόπους δουλειάς συνεχώς μεγαλώνουν και αυτό σαν αποτέλεσμα, τόσο της πολιτικής της Κυβέρνησης, όσο και της επιδίωξης των εργοδοτών να αυξήσουν τα κέρδη τους και μέσα από την συνεχώς αυξανόμενη αδιαφορία τους για την υγεία και

την ζωή των εργαζομένων.

Αν με την ευκαιρία της 1ης ΜΑΗ επιχειρήσουμε ως Διοίκηση του ΕΚΑ έναν απολογισμό της δράσης μας για την επίλυση προ-

ξεκίνημα δεν δόθηκε συνέχεια, με αποτέλεσμα να υπάρχει υποχώρηση της δράσης και του ίδιου του θεσμού.

Η άποψη που λέει ότι με τα προβλήματα

την κατάσταση που υπάρχει.

Η ΕΥΑΕ σε κάθε χώρο δουλειάς μπορεί να είναι εργαλείο στα χέρια των εργαζομένων και σε συνεργασία με το Σωματείο να βοηθήσει στην επίλυση προβλημάτων που αφορούν το ύψιστο αγαθό της Υγείας. Και είναι μέγιστο το έργο που έχει να επιτελέσει η ΕΥΑΕ σε κάθε χώρο δουλειάς.

Είναι μακρύς ο δρόμος που έχει να διανύσει. Από την πάλη ακόμη και για την εφαρμογή του νόμου τόσο από τους εργοδότες όσο και από τον

(συν. σελ. 2)

Διεκδικούμε να κάνουμε την Ευρώπη
ένα καλύτερο τόπο εργασίας

βλημάτων για την Υ&ΑΕ στους τόπους δουλειάς, δεν πρέπει να αισθανόμαστε και πολύ υπερήφανοι. Ορισμένα στοιχεία δείχνουν πως μετά το

Υ&ΑΕ ασχολούνται τα ΔΣ των Σωματείων και γι' αυτό δεν κατανοείται η ανάγκη για την συγκρότηση ΣΕ και ΕΥΑΕ, δεν μπορεί να δικαιολογήσει πλήρως

Η Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων στην Επιχείρηση - Προστασία του Περιβάλλοντος.

Με αυτό το θέματο Ινστι-
τούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ
σε συνεργασία με το Εργα-
τικό Κέντρο Ελευσίνας - Α-
σπροπύργου και Πέριξ και
την Ομοσπονδία Εργαζομέ-
νων στα Διύλιστήρια και τις
Χημικές Βιομηχανίες, διορ-
γάνωσαν δήμερο Περιφε-
ρειακό Διακλαδικό Σεμι-
νάριο στην Ελευσίνα. Στο
σεμινάριο αναπτύχθηκε
προβληματισμός για την κα-
τάσταση στο Θριάσιο Πεδίο
όσον αφορά στα ζητήματα
του περιβάλλοντος ευρύτε-
ρου και εργασιακού. Τα
στοιχεία που παρουσιάσθη-
καν είναι αποκαλυπτικά αν
λάβει κανείς υπ' όψιν ότι
στο Θριάσιο περισσότεροι
από 70.000 κάτοικοι και
25.000 μετακινούμενοι βιο-
μηχανικοί εργάτες, μοιρά-
ζονται τον ίδιο χώρο με 800
μικρές και μεγάλες βιομηχα-
νίες, μερικές από τις οποίες
είναι οι μεγαλύτερες της
Χώρας όπως 2 Διύλιστήρια,

2 ναυπηγεία, 3 τσιμεντοβιο-
μηχανίες, 2 χαλυβουργίες, 2
πολεμικές βιομηχανίες,
βιρυσοδεψεία, χυτήρια, επι-
μεταλλευτήρια, λατομεία,
βιομηχανίες χρωμάτων, σι-

και χαμηλά επίπεδα προ-
στασίας της υγείας και της
ασφάλειας των εργαζομέ-
νων στις επιχειρήσεις και
κατ' επέκταση των κατοίκων
της περιοχής. Ετοι μα τα εργα-

βάλλοντος είναι αλληλέν-
δετα και έτοι ακριβώς εκ-
δηλώνονται. Αναδείχθηκε
η ανάγκη ενημέρωσης των
πολιτών για τα περιβαλλο-
ντικά προβλήματα αλλά και
άμεση λήψη μέτρων για την
αντιμετώπιση του επαγγελ-
ματικού κινδύνου. Επίσης
καταδείχθηκε η ανάγκη της
συμβολής του Νοοσκο-
μείου της Ελευσίνας στην
προστασία και προαγωγή
της υγείας των εργαζομέ-
νων σε σχέση με τους επαγ-
γελματικούς κινδύνους. Εί-
ναι πλέον καιρός να εκλεί-
ψουν παρωχημένες νοστρο-
πίες που θέλουν τις επενδύ-
σεις για την βελτίωση του
εργασιακού και προστασία
του ευρύτερου περιβάλλο-
ντος ως αντιπαραγωγικές.
Τέλος εκφράσθηκε η ανά-
γκη το κράτος να μεριμνή-
σει για την λειτουργεία των
θεσμών και να ασκήσει ου-
σιαστική εποπτεία στους
εργασιακούς χώρους.

δηροβιομηχανίες, υγραέ-
ρια, χημικές βιομηχανίες
κ.ά. Το μεγαλύτερο μέρος
αυτών των δραστηριοτήτων
πραγματοποιείται σε απαρ-
χαιωμένες εγκαταστάσεις

τικά αποχήματα διαπηρού-
νται σε υψηλά επίπεδα και έ-
χουν αυξητική τάση την τε-
λευταία πενταετία. Τα προ-
βλήματα του εργασιακού
και του ευρύτερου περι-

Συνδυασμοί σχημάτων και χρωμάτων και η σημασία τους για τα σήματα

Από το Π.Δ. 422 (ΦΕΚ 128 Α', 15/6/79) για την σήμανση χώρων εργασίας.

Σχήματα			
Χρώματα			
Ερυθρό	Απαγόρευση	—	Εξοπλισμός καταπολεμήσεως πυρκαϊάς
Κίτρινο	—	Προσοχή, πιθανός κινδύνος	—
Πράσινο	—	—	Χώρος Ασφαλείας (εξοπλισμός διασώσεως)
Κυανόν	Υποχρέωση	—	Πληροφόρηση ή Καθοδήγηση

Ασφαλής σύνδεση συρματόσχοινων

Από το Π.Δ. 1073 (ΦΕΚ 260 Α', 18/
9/81) για ασφάλεια στις οικοδομές
και Π.Δ. 70 (ΦΕΚ 31 Α, 14/3/90) για
ασφάλεια σε ναυπηγικές εργασίες.

Σωστή: Το άκρο Η όλων των
συνδετήρων, κατά το βραχύ ά-
κρο του συρματόσχοινου.

Λανθασμένη: Οι συνδετήρες
τοποθετημένοι σε διαφορετι-
κές φορές.

Λανθασμένη: Οι συνδετήρες
τοποθετημένοι με τους κο-
χλίες κατά το βραχύ άκρο του
συρματόσχοινου.

Αστικό περιβάλλον και κοινωνικά δικαιώματα

Ισως δεν έχουμε αναλογίσθει ποτέ πως οι δυσλειτουργίες της πόλης και τα προβλήματα που ανακύππουν από αυτές οδηγούν στην πράξη στην άρση μέρους των δικαιωμάτων του πολίτη, όπως το δικαίωμα στην μετακίνηση, γεγονός που σημαίνει πάρα πολλά σε σχέση με το δικαίωμα στη συμμετοχή στο κοινωνικό και πολιτιστικό γήγενθει αλλά και το δικαίωμα στον ελέυθερο χρόνο, το δικαίωμα σε στοιχειώδη ελεύθερο χώρο, κοινωνική

και πολιτιστική υποδομή και τόσα άλλα.

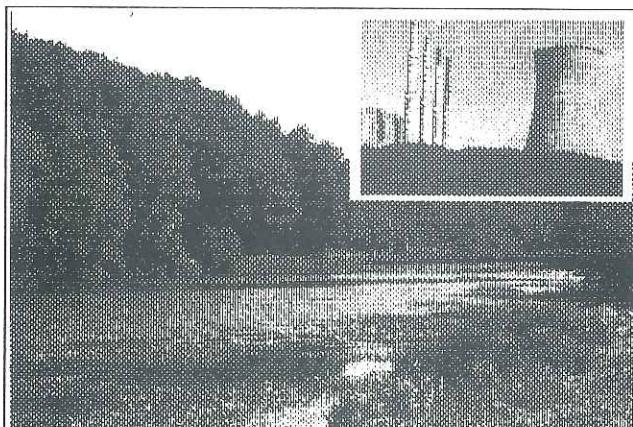
Πολλές από τις δυσλειτουργίες της Πρωτεύουσας οφείλονται στον υδροκεφαλισμό της, που είναι απόρροια τόσο των πολιτικών (αναπτυξιακών, οικονομικών, πολεοδομικών, χωροταξικών) που εφαρμόσθηκαν μέχρι σήμερα, όσο και των θεσμικών ελλείψεων όπως η έλλειψη Β' και Γ' Αυτοδιοίκησης αλλά και θεσμικών εργαλείων

(συν. σελ. 4)

Οξινή βροχή

Η οξινή βροχή προκαλείται από τις αέριες εκπομπές από τις καύσεις σε μεγάλη κλίμακα, αρκετών καυσίμων όπως ο άνθρακας, το πετρέλαιο, κ.ά., είτε για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είτε στις βιομηχανικές διεργασίες. Οι ρύποι που οδηγούν στην οξινή βροχή είναι το SO_2 και τα NO_x .

Οι επιπτώσεις από την οξινή βροχή είναι εμφανείς στην διάβρωση των ιστορικών κτηρίων, στην καταστροφή και ερήμωση των δασών, στην οξύνιση των νερών, ποταμών

και λιμνών, με επιπτώσεις στους υδρόβιους οργανισμούς και την χλωρίδα και πανίδα εν γένει.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος η λύση είναι η μείωση των εκπομπών του SO_2 και NO_x σε Εθνικό, Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο επίπεδο. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει θέσει σε εφαρμογή πρόγραμμα (THERMIE) προώθησης τεχνολογιών μείωσης των εκπομπών SO_2 και NO_x κατά 410.000 και 430.000 τόννους αντίστοιχα, ετησίως.

Ποιητική αποτύπωση

Με αφορμή την εκδήλωση της Ελευσίνας, ας θυμηθούμε τα λόγια του Ποιητή που αποδίδουν με τρόπο οδυνηρά ανάγλυφο, την πραγματικότητα.

Εκεί που φύτρωνε φλισκούνι κι' άγια μέντα κι' έβγαζ' η γη το πρώτο της κυκλάμινο τώρα χωριάτες παζαρεύουν τα τσιμέντα και τα πουλιά πέφτουν νεκρά στην υψηλάμινο.

Κοιμήσου Περσεφόνη στην αγκαλιά της γης στου κόσμου το μπαλκόνι ποτέ μην ξαναβγείς.

Εκεί που σφήγγανε τα χέρια τους οι μύστες ευλαβικά πριν μπουν στο θυσιαστήριο τώρα πετάνε τ' αποτσίγαρα οι τουρίστες και το καινούργιο παν' να δούνε διυλιστήριο.

Εκεί που η θάλασσα γινόταν ευλογία κι' ήταν ευχή του κάμπου τα βελάσματα τώρα καμιόνια κουβαλάν στα ναυπηγεία άδεια κορμιά, σιδερικά κι' ελάσματα.

N. Γκάτσος

Οι κοινωνικο-οικονομικές διαστάσεις του περιβάλλοντος

Το τετραετές πρόγραμμα δραστηριότητας 1993-1996 του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τον βελτίωση των συνθηκών διαβιώσεως και εργασίας στο κεφάλεια κοινωνικο-οικονομικές διαστάσεις του περιβάλλοντος το πρόγραμμα διαλόγου και συζητήσεων ως προς τα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, περιλαμβάνει την ανάδειξη ζητημάτων όπως αποσχόληση και περιβάλλον, ο ρόλος των μέσου μεγέθους πόλεων ως πιθανών πηγών πόρων για περιφερειακή ανάπτυξη.

Στο πρόγραμμα ερευνών και ανάπτυξης ξεχωρίζουμε τρία κύρια θέματα όπως: εργασία και περιβάλλον, περιβάλλον και κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη, αρμονική ανάπτυξη του περιβάλλοντος διαβίωσης. Τα θέματα αυτά θα αποτελέσουν στοιχεία δράση του Ιδρύματος, μέσα από έρευνα, συνέδρια και άλλες δραστηριότητες.

Η ζωή δεν έχει τίμημα

Οι τοξικές ουσίες με τις οποίες μερίδα εργαζομένων έρχονται σ' επαφή εν γνώστη ή εν αγνοία τους δεν είναι απλή υπόθεση για ν' αντιμετωπίζεται ως υπόθεση ρουτίνας. Συμβάντα με τοξικά κάθε δύο πάρα αμελητέα μπορούν να χαρακτηρισθούν. Ωστόσο αυτή η τακτική επικρατεί μέχρι σήμερα. Αρχίζοντας από το κλοφέν που απορρίφθηκε χύδην και όπως όπως στον Διόνυσο και διατρέχοντας ποιός ξέρει πόσα "συμβάντα" που δεν είδαν το φως της δημοσιότητας φθάνουμε στο περιστατικό με το κλοφέν στην Α-

ΓΕΤ του Βόλου (Ελευθεροτύπια 27/03/93). Πρωταγωνιστής πάλι το κλοφέν που ως γνωστόν είναι η εμπειρική ονομασία μιας οικογένειας χλωριωμένων ενώσεων από τις πλέον τοξικές. Στην ΑΓΕΤ Βόλου εργαζόμενοι ήρθαν σ' επαφή με κλοφέν αλλά το συμβάν θεωρήθηκε "αμελητέο" αφού δεν διαπιστώθηκαν "օρατές βλάβες" στους εργαζόμενους. Λες και όλες οι "βλάβες" είναι ορατές δια γυμνού οφθαλμού. Στην περίπτωση του Διόνυσου είχε χρησιμοποιηθεί η ...δόκιμη μέθοδος της εξουδετέρωσης του κλοφέν

με ασβέστη. Στην περίπτωση της ΑΓΕΤ χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της καύσης των ρούχων αυτών που ήρθαν σ' επαφή με το κλοφέν. Ήρθε ο καιρός η υπόθεση να αντιμετωπισθεί σοβαρά από όλους δηλαδή το κράτος, τους εργοδότες, τα συνδικάτα γιατί ο θάνατος παραμονεύει και δεν αστειεύεται. Και αν το κράτος δεν κάνει κάτι, ως ώφειλε, τα συνδικάτα πρέπει άμεσα να απαιτήσουν:

1) Ενημέρωση των εργαζομένων που εμπλέκονται σε διαδικασίες με επικίνδυνες & τοξικές ουσίες.

2) Εκπαίδευση των εργαζομένων για το τι πρέπει να κάνουν τόσο κατά την διαχείρισή αυτών των ουσιών όσο και στην περίπτωση αστοχίας.

3) Αποτελεσματική προστασία με όλα τα ενδεδειγμένα διεθνώς μέτρα.

4) Αντικατάσταση των επικίνδυνων ουσιών.

5) Τήρηση όλων των προδιαγραφών που αφορούν στις επικίνδυνες και τοξικές ουσίες.

Και όλα αυτά άμεσα γιατί οι εξελίξεις τρέχουν, γιατί η ζωή δεν περιμένει και το κυριώτερο δεν έχει τίμημα.

Αστικό περιβάλλον και κοινωνικά δικαιώματα

(συν. από σελ. 3)

όπως το Εθνικό Κτηματολόγιο.

Σε ποσοστά στην Αθήνα βρίσκεται:

- το 35% του πληθυσμού της χώρας

- το 47% της βιομηχανίας

- το 50% του εμπορίου

- το 52% της Διοίκησης

- το 66% του εξαγωγικού εμπορίου

- το 71% των τραπεζών

Στο κέντρο δε της πόλης (μικρός δακτύλιος) είναι εγκατεστημένα:

- τα κεντρικά γραφεία 15 υπουργείων

- τα γραφεία 18 δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών

- τα κεντρικά καταστήματα 16 ελληνικών τραπεζών καθώς και όλες οι ξένες τράπεζες

- 5000 ιατρεία και ιατρικά εργαστήρια

- το 87% από τα 7000 δικηγορικά και συμβολαιογραφικά γραφεία της χώρας. Η υπερσυγκέντρωση υπηρεσιών στο κέντρο αλλά ακόμα και η ύπαρξη παραγωγικών δραστηριοτήτων στις παρυφές του, δημιουργούντις απίεις για την σταδιακή αποψίλωσή του από τους κατοίκους του, λόγω των οχλήσεων. Άλλοι ωνται έτσι ο χαρακτήρας του και σταδιακά παραδίδεται στην παρακμή, που υποθάλπει πολλά νοσηρά και επικίνδυνα φαινόμενα. Η φυγόκεντρη τάση προς τις παρυφές της πόλης και μακρύτερα, οδήγησε στην δημιουργία οικιστικών ενοτήτων χωρίς υπόδομές αλλά και ιστορική και λειτουργική διαφοροποίηση για να λειτουργούν αυτόνομα ενώ δεν διαθέτουν επίσης την μορφή εκείνη που να τους προσδί-

δει ταυτότητα μέσω της οποίας μπορεί να εκφρασθεί ο κάποιος τους. Η διοικητική και λειτουργική εξάρτηση των προαστείων από το κέντρο οδηγεί σε μία διαρκή κινητικότητα από και προς αυτό, με αποτέλεσμα την κατασπατάληση χρόνου, ενέργειας, πρόκληση κυκλοφοριακών αδιεξόδων, θορύβου, ατμοσφαιρικής ρύπανσης κλπ. Η έλλειψη κοινωνικής και πολιτιστικής υποδομής γίνεται περισσότερο αισθητή από τα πιο αδύνατα οικονομικά στρώματα που δεν έχουν την δυνατότητα να αναπληρώσουν τις ελλείψεις με αποτέλεσμα την περιθωριοποίησή τους. Μία ακόμα αιτία για ρήξη του κοινωνικού ιστού που πλήγεται αρκούντως και από πολλά άλλα. Σήμερα προβάλλει επιτακτική η ανάγκη επανα-